

Λήδα Παπακωνσταντίνου: «ΕΙΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ»

Το έργο της παρουσιάζει στο κοινό η τιμώμενη καλλιτέχνης της 1ης Μπιενάλε

Πέντε οθόνες βυθισμένες στο νερό, στο ύψος του λιμανιού, στις οποίες θα προβληθούν διαδοχικές, προγραμματισμένες δράσεις οι οποίες εκτυλίσσονται μέσα στον αστικό ιστό των πόλεων (Θεσσαλονίκη – Αθήνα) και στον ήρεμο, προστατευμένο τόπο των ξένων κοιμητηρίων της Θεσσαλονίκης από την περίοδο του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, καθώς και μη ορθόδοξων κοινοτήτων της πόλης.

Πρόκειται για το πρωτότυπο έργο με τίτλο «ΕΙΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ» («In the name of») της Λήδας Παπακωνσταντίνου, που θα το παρουσιάσει στο κοινό στις 22 Σεπτεμβρίου, στο Λιμάνι, στο ύψος της Αποθήκης Β1 (τα εγκαίνια θα γίνουν, στις 20:30), ενώ στη συνέχεια θα ακολουθήσει περφόρμανς από την καλλιτέχνη. Η Λήδα Παπακωνσταντίνου είναι η επίσημη προσκεκλημένη καλλιτέχνη στην 1η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης, που διοργανώνει το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης με την υποστήριξη του υπουργείου Πολιτισμού.

Ο φακός παρακολουθεί και καταγράφει τις κινήσεις που πραγματοποιεί η καλλιτέχνη, τις τυχαίες ή εμπρόθετες συναντήσεις της με τους ανθρώπους που ζουν και εργάζονται μόνιμα στους χώρους αυτούς, ή διέρχονται οπιοραδικά. Η ευλαβική προσέγγιση των επιτύμβιων λίθων και η εναπόθεση προσωπικών αντικειμένων από την καλλιτέχνη ανακαλεί την προσωπική μνήμη των ανθρώπων που σκοτώθηκαν στα πεδία μαχών ή έσβησαν από ασθένειες στα στρατιωτικά νοσοκομεία. Οι εικόνες των νεκροπόλεων ανακλώνται στο νερό της θάλασσας τη νύχτα σε μία τελετουργική διαδικασία εξαγνισμού, ενώ η αφήγηση ολοκληρώνεται με προβολές σε κτίρια του λιμανιού. Πιο συγκεκριμένα, το έργο «ΕΙΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ» είναι μία πρωτότυπη, πολυσημαντική και οπνοδυλωτή καλλιτεχνική δημιουργία με τη μορφή της video-performance η οποία στη συνέχεια προβάλλεται ως video-εγκατάσταση.

Όπως εξηγεί η επιμελήτρια του έργου, Συραγώ Τοιάρη: «Το έργο της Λήδας Παπακωνσταντίνου, τιμώμενης καλλιτέχνης της 1ης

Μπιενάλε Θεσσαλονίκης, επιχειρεί την εκ νέου διάβαση, προσέγγιση και συναισθηματική επανοικείωση τόπων, οι οποίοι στεγάζουν τις μνήμες, τις προσδοκίες και τις ανάγκες των ανθρώπων που τους κατοικούν και τους επισκέπτονται. Η επιλογή των σημείων στα οποία εξελίσσονται οι προγραμματισμένες δράσεις δε γίνεται άμεσα αντιληπτή. Τι μπορεί να συνδέει την Ομόνοια, τα Χαυτεία, το Βοτανικό και την οδό Μενάνδρου με τα Συμμαχικά της Σταυρούπολης, τη Μίκτρα, το Δενδροπόταμο και την Εξοχή; Τι κοινό μπορεί να ενώνει τους οικονομικούς μετανάστες που ζουν και εργάζονται σήμερα στις γειτονιές των ελληνικών πόλεων με τους στρατιώτες του Δυτικού Μετώπου που τάφηκαν στα κοιμητήρια της Κοινοπολιτείας του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, τους Εβραίους, τους Αρμένιους και τους Προτεστάντες της Θεσσαλονίκης;»

Και η ίδια συμπληρώνει: «Η Λήδα Παπακωνσταντίνου επέλεξε να αφηγηθεί με τον δικό της επικό και τελετουργικό ιδίωμα τις λησμονημένες και αποκλεισμένες ιστορίες που μας περιβάλλουν. Το έργο της μας κάνει κοινωνούς μιας επίπονης διεργασίας ψηλάφησης και επούλωσης των τραυμάτων που προκαλούν η απώλεια και ο αποκλεισμός.

Αντιδρώντας σε ένα γενικευμένο φαινόμενο κοινωνικής ακηδίας, η ίδια τίμησε με τη συμβολική πράξη της εναπόθεσης δάφνινου στεφανιού τους 'κολασμένους της αθηναϊκής γης', τους οικονομικούς μετανάστες, τους άνεργους, τους ηλικιωμένους, τους χώρους στους οποίους εξοβελίζουμε και

απορρίπτουμε ό,τι θεωρούμε περιττό και επιζήμιο. Υποκινήθηκε από μία εσωτερική, ανυπέρβλητη δύναμη να πλησιάσει, να αφουγκραστεί, να θωπεύσει, να περιποιηθεί και να στολίσει με τα προσωπικά της αναθήματα τις επιτύμβιες στήλες στα ξένα κοιμητήρια της Θεσσαλονίκης, εκεί όπου βρίσκονται θαμμένοι οι χιλιάδες νεκροί του Μεγάλου Πολέμου.

Οι διαδοχικές επιτελέσεις της που καταγράφηκαν και παρουσιάζονται με τη μορφή της βίντεο-performance εγείρουν μία σειρά αγωνιωδών ερωτημάτων: Πού συναντιέται το προσωπικό πένθος με τη συλλογική απώλεια; Πώς συμφιλιώνεται κανείς με τα τραυματικά βιώματα και τις απωθημένες μνήμες; Ποια θέση έχουν οι αποκλεισμένες ιστορίες στην κατανόηση του εαυτού μας; Ποιοι άνθρωποι, ποιοι τόποι και ποιες στιγμές αξίζουν ουσιαστικής τιμής;».

Οι προβολές θα πραγματοποιούνται μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου από 21:00- 24:00 και από 10 Οκτωβρίου μέχρι 10 Νοεμβρίου το έργο θα παρουσιαστεί στην Αποθήκη Β1, τις ώρες λειτουργίας του ΚΣΤ (10:00- 14:00 και 18:00- 22:00).

Αξίζει να σημειωθεί ότι το έργο «ΕΙΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ» είναι η πρώτη παραγωγή που ανέλαβε εξολοκλήρου το Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης της Θεσσαλονίκης, αυτόνομο τμήμα του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, τιμώντας μ' αυτό τον τρόπο μία Ελληνίδα καλλιτέχνη η οποία έχει ήδη αξιολογηθεί για τον ουσιαστικά πρωτοποριακό χαρακτήρα του συνολικού της έργου.